

**EUROOPA MERENDUS- JA KALANDUSFONDI
PROJEKTI NR
861016030002
“EMKF 2014–2020 KALANDUSE
KONTROLLI JA JÄRELEVALVE
TOETUS”
TEGEVUSAUDIT
TOETUSE SAAJA: KESKKONNAINSPEKTSIOON
LÕPPARUANNE
6.11-4.16/2017-010**

25.01.2018

**Euroopa Liit
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond**

KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST

Auditi tulemus:

Auditi töörühm jõudis auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et toetuse saaja tegevus projekti rakendamisel on üldiselt¹ vastavuses kehtivate õigusaktidega. Siiski tegime ühe olulise tähelepaneku.

Aruanne on:

- märkustega, oluline tähelepanek².

Peamised tähelepanekud:

Tähelepanek nr 1.1 (oluline). Toetuse saaja on elektroonilise kirjavahetuse teel sõlmitud kokkuleppe tulemusena muutnud lihthanke nr 178833 tehnilist kirjeldust, edukaks tunnustatud pakkumust ja hankelepingu eset. Projekti vahenditest hüvitatud ühe mõõtevahendi soetamise kulud ei ole kooskõlas taotluse rahuldamise otsusega. Mitteabikõlblikud kulud on 2838,00 eurot.

Tegevusaudit on läbi viidud kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud siseauditi (IIA) standarditega.

Tegevusauditi lõpparuanne avalikustatakse Maaeluministeeriumi koduleheküljel.

Täname auditeeritavat auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

¹ Auditi töörühm on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta **põhjendatud kindlustunne**, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

² Olulised on tähelepanekud,

- mis omavad või võivad omada finantsmõju (sh mitteabikõlblikud kulutused),
- mis ei ole vastavuses kehtivate õigusaktidega ja mis takistavad või võivad takistada toetuse saaja projekti eesmärgipärast rakendamist;
- vahendus- / korraldusasutusele suunatud tähelepanekud, mis ei oma finantsmõju, kuid võivad viidata olulisele puudusele kontrollisüsteemis.

Väheolulised on tähelepanekud,

- mis ei oma finantsmõju;
 - mis ei ole vastavuses kehtivate õigusaktide või auditeeritava sisemiste protseduuriireeglitega, kuid mis ei takista toetuse saaja projekti eesmärgipärast rakendamist;
- mida on oluline esile tuua hea tava kontekstis.

Auditi lõpparuanne saadetakse:

EMKF-i rakenduskava korraldusasutus
EMKF-i rakenduskava sertifitseerimisasutus
Toetuse saaja

Koopia edastatakse:

Olavi Petron, Maaeluministeriumi kalanduspoliitika ja välissuhete asekanstler

Kinnitame lõpparuande kümnel leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

Margit Krieger
Maaeluministeriumi siseauditi osakonna juhataja,
EMKF-i rakenduskava
auditeerimisasutuse volitatud isik

Auditi juht:

Alar Ilbis
Maaeluministeriumi
siseauditi osakonna
siseaudiitor

A-OSA

ÜLEVAATLIK KOKKUVÕTE

1. Auditi objekt ja auditeeritud toetus

1.1 PROJEKTI ÜLDANDMED	
1.1.1 Meede:	„Kalanduse kontrolli ja järelevalve toetus“
1.1.2 Projekti number:	861016030002
1.1.3 Projekti nimetus:	„EMKF 2014–2020 kalanduse kontrolli ja järelevalve toetus“
1.1.4 Toetuse saaja:	Keskkonnainspeksioon
1.1.5 Toetuse saaja kontaktisik:	Gaida Aasaru
1.1.6 Taotluse rahuldamise otsuse (otsuse muutmise) number ja kuupäev:	17.05.2016 nr 6.9-13/15; 04.01.2017 nr 6.9-13/49
1.1.7 Korraldus- või vahendusasutus:	Maaeluministeerium
1.1.8 Projekti kulude abikõlblikkuse periood:	01.08.2016–28.02.2017
1.2 AUDITI LÄBIVIIMISE INFO	
1.2.1 Alus:	<ul style="list-style-type: none">• Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 1303/2013, artikkel 127 lõige 1;• komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 480/2014, artikkel 27;• kalandusturu korraldamise seadus § 17 lg 1 ja § 50 lg 2 p 2 (RT I, 05.12.2014, 1).
1.2.2 Eesmärk:	Hinnang Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi toetuse eesmärgipärasele ja õiguspärasele kasutamisele vastavalt komisjoni delegeeritud määruse nr 480/2014 artikkel 27 lõikele 2.
1.2.3 Auditi läbiviijad:	<ul style="list-style-type: none">• Alar Ilbis (auditi juht) Maaeluministeeriumi siseauditi osakonna siseaudiitor• Margit Krieger (auditi eest vastutav isik) Maaeluministeeriumi siseauditi osakonna juhataja EMKF-i rakenduskava auditeerimisasutuse volitatud isik
1.2.4 Auditi läbiviimise aeg:	25.10.2017– 25.01.2018
1.2.5 Auditi ulatus:	<ul style="list-style-type: none">• Projekti tegevuste elluviimise kontroll (erineva tõendusmaterjali kogumine ja vajadusel objekti/tegevuse kohapealne kontroll);• EMKF-i toetuse objekti tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuete täitmise kontroll;• toetuse saaja raamatupidamisdokumentide vastavuse kontroll deklareeritud kuludele;• väljamaksmiseks taotletud kulude, kuludokumentide, tasumist tõendavate dokumentide ja muude tõendusmaterjalide kontroll (kontrolljälg);• kulude abikõlblikkuse kontroll (vastavus EL-i ja Eesti abikõlblikkuse reeglitele);• avaliku sektori toetuse olemasolu ning selle väljamakse

	vastavuse kontroll määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 132 lõikega 1; <ul style="list-style-type: none"> • toetuse saaja ja tegevuse vastavuse kontroll rakenduskavaga kehtestatud valikukriteeriumitele; • väljamaksega seotud tegevuste väljundite ja tulemuste saavutamise kontroll. 			
1.2.6 Valimi meetodika	Valimit ei tehtud.			
1.3 AUDITEERITUD KULUD				
1.3.1 Sertifitseeritud kulude üldkogum (kulude abikõlblik maksumus), millele antakse kuludokumentide põhjal hinnang:	28 380,00 eurot			
1.3.2 Toetuse väljamaksed (eurodes) ja väljamaksete kuupäevad	28 380,00 eurot 03.04.2017			
1.3.3 Toetuse saaja poolt deklareeritud kulude sertifitseerimise kuupäevad	28.07.2017			
1.3.4 Valimi suurus (eurodes, %)	28 380,00 eurot, 100%			
1.3.5 Tuvastatud mitteabikõlblikud kulud 2838,00 eurot, millele lisandub potentsiaalselt mitteabikõlblik kulu summas 0,00 eurot (tähelepanek nr 1.1)				
	EMKF toetus		Toetuse saaja omafinantseering	Kokku
	EL-i osalus	Eesti avaliku sektori osalus		
Mitteabikõlblikuks osutunud summa:	2554,20	283,80	-	2838,00
1.3.6 Vea määr (%):	10,00%			

2. Auditi käigus teostatud toimingud

Audiitorid analüüsisid ja hindasid toetuse saaja juures toetuse eesmärgipärast ja õiguspärast kasutamist ja rakendamist.

Kohapealsete toimingute käigus toetuse saaja juures analüüsiti ja hinnati projekti tegelikku teostamist, projekti rakendamist kajastavat dokumentatsiooni, kulude abikõlblikkust, projektiga seotud raamatupidamise korraldust, omafinantseeringu olemasolu, hangete teostamise õigsust, väljamaksega seotud tegevuste väljundite ja tulemuste saavutamise kontrolli, EMKF-i sümbolika kasutamist ning intervjuueriti projekti rakendamisega seotud isikuid.

Auditi läbiviimisel lähtuti auditeerimisasutuse poolt väljatöötatud "Tegevusauditi käsiraamatus" kirjeldatud meetodikast.

3. Piirangud

Käesolev aruanne on koostatud sõltumatus ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.

Kalandusturu korraldamise seaduse (RT I, 05.12.2014, 1) § 31 lõike 3 punktide 9 ja 10 alusel on toetuse saaja kohustatud osutama auditi teostamiseks igakülgset abi ja andma õigustatud isiku kasutusse tema nõutavad andmed ja dokumendid. Eelnevalt tulenevalt järeldavad audiitorid, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu

suuline ja kirjalik teave kajastavad projekti raames teostatud tegevusi korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad projektidele hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitoritele mitteesitatud/mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitorite järeldused võinud olla teistsugused.

4. Järeltoimingud

Toetuse saajal tuleb arvestada auditi aruande B-osas esitatud tähelepanekute ja soovitustega. Soovituste rakendamise osas teostab seiret ning viib läbi järeltoiminguid korraldusasutus.

B-OSA

AUDITI TÄHELEPANEKUD (kriteeriumite lõikes)

1. Kriteerium: tegevus on valitud kooskõlas rakenduskava valikukriteeriumidega, et tegevus ei olnud füüsiliselt valmis või täielikult ellu viidud enne, kui toetusesaaja esitas rakenduskava raames rahastamise taotluse, et tegevust on rakendatud kooskõlas heakskiitva otsusega ja see vastab auditi ajal kõigile kohaldatavatele tingimustele, mis on seotud funktsionaalsuse, kasutuse ja saavutatavate eesmärkidega.

Tähelepanek nr 1.1 (oluline). Toetuse saaja on elektroonilise kirj vahetuse teel sõlmitud kokkuleppe tulemusena muutnud lihthanke nr 178833 tehnilist kirjeldust, edukaks tunnistanud pakkumust ja hankelepingu eset. Projekti vahenditest hüvitatud ühe mõõtevahendi soetamise kulud ei ole kooskõlas taotluse rahuldamise otsusega. Mitteabikõlblikud kulud on 2838,00 eurot.

Enne 01.09.2017 kehtinud riigihangete seaduse § 18² lõike 8 ning § 69 lõike 3 järgi võib lihthanke puhul hankija sõlmitud hankelepingu muutmises kokku leppida üksnes juhul, kui muutmise tingivad objektiivsed asjaolud, mida ei olnud hankijal võimalik hankelepingu sõlmimise ajal ette näha ja hankelepingu muutmata jätmise korral satuks täielikult või olulises osas ohtu hankelepinguga taotletud eesmärgi saavutamise.

Kalandusturu korraldamise seaduse § 31 lõike 3 p 6 järgi on toetuse saaja kohustatud taotlema toetuse kasutamise tingimuste muutmiseks taotluse rahuldamise otsuse muutmist ja jätkama toetuse kasutamist seniste tingimuste kohaselt kuni taotluse rahuldamise otsuse muutmiseni.

17.05.2016 rahuldas³ Maaeluministerium toetuse saaja 25.04.2016 taotluse nr 7-1/16/1712-2. Selle taotluse lisa 2 järgi oli projekti tegevuse eesmärk soetada kümme Euroopa Komisjoni määruses (EÜ) nr 517/2008 kirjeldatud püügivahendi võrgusilma suuruse ja niidi jämeduse kindlaksmääramise elektroonilist mõõteriista (edaspidi mõõtevahend).

06.10.2016 avaldas toetuse saaja Riigihangete Registris lihthanke nr 178833 „Elektrooniliste mõõtekiilude soetamine“ hanketeate, mille p II.1.5 järgi oli hankelepingu lühikirjeldus: „Ostetakse kümme elektroonilist võrgusilma suuruse mõõtevahendit, mis vastavad hankes seatud tingimustele.“ Riigihangete Registris avaldatud tehnilises kirjelduses sätestatud tingimuse järgi oli hankelepingu ese kümme komplekti elektroonilisi võrgusilma suuruse mõõtevahendeid, mis vastavad Euroopa Komisjoni määrusele (EÜ) nr 517/2008.

08.11.2016 tunnistas toetuse saaja edukaks Hidrolab Ltd pakkumuse, millele lisatud tehnilise kirjelduse järgi vastasid kõik kümme pakutavat mõõtevahendite komplekti Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 517/2008 lisale III. Pakkumisele oli lisatud ka kasutusjuhend, mille lk 1 järgi on pakutavate mõõtevahendite kindlaksmääratud mõõtejõud 10 N, 20 N, 50 N ja 125 N.

³ Maaeluministeriumi 17.05.2016 otsus nr 6.9-13/15 „Keskkonnainspektsiooni 2016. a kalanduse kontrolli ja järelevalve meetme toetuse taotluse rahuldamine“.

21.11. ja 01.12.2016 allkirjastasid Hidrolab Ltd ja toetuse saaja hankelepingu⁴, mille punktide 1.2.1, 1.2.2 ja 2.1 järgi oli hankelepingu ese kümme komplekti mõõtevahendeid, mis vastavad riigihanke nr 178833 tehnilisele kirjeldusele ja Hidrolab Ltd pakkumusele. Kuid 08.11.–12.12.2016 toimunud elektroonilise kirjavahetuse tulemusena leppisid toetuse saaja ja Hidrolab Ltd kokku, et tegelikult tarnitakse:

- üheksa mõõtevahendit, mis vastavad Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 517/2008 nõuetele (mõõtejõududega 10 N, 20 N, 50 N ja 125 N) ning
- üks mõõtevahend, mis ei vasta Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 517/2008 nõuetele (mõõtejõududega 5N, 10N, 20N ja 50N).

27.02.2017 esitas toetuse saaja väljamaksetaotluse⁵, mille järgi taotles kümne mõõtevahendi soetuskulude hüvitamist vastavalt 17.05.2016 toetuse rahuldamise otsusele. 27.03.2017 otsustas⁶ Maaeluministerium rahuldada väljamaksetaotluse ning hüvitada toetuse saajale projekti vahenditest kümne mõõtevahendi soetamise kulud 28 380,00 euro ulatuses (koos käibemaksuga).

Järeldus

Et projekti vahenditest soetatud üks mõõtevahend ei vasta Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 517/2008 nõuetele, siis ei ole selle mõõtevahendi soetamise kulud (2838,00 eurot koos käibemaksuga) ühtlasi kooskõlas:

- 1) taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud toetuse kasutamise tingimustega (projekti tegevuse eesmärgiga), seetõttu ei ole ka väljamaksetaotluses esitatud viide taotluse rahuldamise otsuse vastavusele õige;
- 2) lihthanke nr 178833 hanketeate ja hankedokumentides esitatud tehnilise kirjeldusega;
- 3) lihthanke nr 178833 edukaks tunnistatud pakkumusega.

Toetuse saaja ei järginud kalandusturu korraldamise seaduse § 31 lõike 3 p 6 nõuetega taotlenud toetuse kasutamise tingimuste muutmist.

Toetuse saajal puudusid riigihangete seaduse § 69 lõikes 3 nõutud objektiivsed asjaolud hankelepingu eseme muutmiseks. Toetuse saaja pidi hanke tehnilise kirjelduse koostamisel teadma, millised mõõtevahendid on kooskõlas taotluse rahuldamise otsusega ja milliseid mõõtevahendeid tal vaja läheb.

Soovitus toetuse saajale. Järgida edaspidi hankelepingu eseme muutmisel riigihangete seaduse nõudeid. Esitada Maaeluministeriumile taotlus toetuse kasutamise tingimuste (projekti tegevuse eesmärkide) muutmiseks.

Soovitus korraldusasutusele. Hinnata projekti vahenditest hüvitatud kulude vastavust riigihangete seadusele. Toetuse kasutamise tingimuste muutmise taotluse laekumise korral hinnata muudatuse õiguspärasust, sh vajalikkust, mõistlikkust ja majanduslikku otstarbekust (vt meetme määruse § 4 lõige 1) ning võtta vastu otsus taotluse rahuldamise otsuse muutmise või mitteabikõlblike kulude tagasinõudmise kohta.

⁴ Hidrolab Ltd ja Keskkonnainspektsiooni vahel 21.11. ja 01.12.2016 allkirjastatud müügileping nr 4-2/16/75.

⁵ Keskkonnainspektsiooni 27.02.2017 kiri nr 4-6/17/911 „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014-2020“ kalanduse kontrolli ja järelevalve toetuse „Elektroonilise võrgusilma suuruse mõõtjate soetamine“ viimase maksetaotluse esitamine“.

⁶ Maaeluministeriumi 27.03.2017 otsus nr 6.9-13/64 „Keskkonnainspektsiooni 2016. a kalanduse kontrolli ja järelevalve meetme toetuseväljamaksetaotluse rahuldamine“.

Auditeeritava kommentaar, soovitus rakendamise eest vastutav isik ja tähtaeg

Keskkonnainspeksioon on erineval seisukohal küsimuses, kas mõõtekiil, millel on fikseeritud jõud 5 N, 10 N, 20 N, 50 N on vastav määruse (EÜ) nr 517/2008 nõuetele või mitte. KKI on seisukohal, et vastab. Auditis leitakse vastupidiselt ja sellest tulenevalt on ka sisustatud tähelepanek nr 1.1 koos järeldustega.

Inspeksioon kui toetuse saaja ei ole muutnud lihthanke nr 178833 tehnilist kirjeldust, edukaks tunnistatud pakkumust ja hankelepingu eset. Selgitame, et Riigihangete registris avaldatud tehniline kirjeldus nägi ette, et mõõtevahendid peavad vastama Euroopa Komisjoni määrusele (EÜ) nr 517/2008. Tehniline spetsifikatsioon tehnilises kirjelduses nägi ette, et „riist peab olema võimeline rakendama võrgusilmale valitud pikisuunalist jõudu vahemikus 5–180 N täpsusega 1 N“. Tehnilisele kirjeldusele lisatud joonis oli võetud määrusest nr 517/2008 ja omas sellisena (sarnaselt tema tähendusele määruse lisana) vaid illustreerivat eesmärki⁷.

Oleme seisukohal, et kõnealune üks mõõtekiil vastab määruse (EÜ) nr 517/2008 kõigile nõuetele. Määrusest nähtub, et silmas on peetud vahemikku 5-180N.

- Määruse art 2 alapunkt a) - „võrgusilma mõõtmise riist“ – kahe mokaga mõõteriist võrgusilma suuruse mõõtmiseks, mis rakendab võrgusilmadele automaatselt pikisuunalist jõudu vahemikus 5–180 njuutonit (N) täpsusega 1 N;

- Määruse III lisa „Võrgusilma mõõtmise riista tehniline kirjeldus“ a-p d) on võimeline rakendama võrgusilmale valitud pikisuunalist jõudu vahemikus 5–180 N täpsusega 1 N;

- Määrusele lisatud joonisel (lk 14) ja selle juurde käival kirjeldusel on ainult illustreeriv eesmärk. Sellest ei järeldu, et määrusele vastab ainult selline kiil, millel on kindlaksmääratud jõud: 10 N, 20 N, 50 N, 125 N.

Kirjavahetuses pakkujaga pidasime silmas, et üheksa mõõtekiilu tarnitakse jõududega: 10 N, 20 N, 50 N, 125 N ja üks kiil ümberprogrammeerituna: 5N, 10N, 20N ja 50N. Sellest ei saa järeldada, nagu oleks hankija kokkuleppel tarnijaga muutnud tehnilist kirjeldust, edukaks tunnistatud pakkumust ja hankelepingu eset.

Õeldut arvestades leiame, et kõnealuse ühe kiilu soetamise kulud on kooskõlas projekti tegevuse eesmärgiga, hanke nr 178833 hanketeate ja hankedokumentides esitatud tehnilise kirjeldusega.

Audiitorite vastus toetuse saaja kommentaarile

Audiitorid ei nõustu väitega, et määruse (EÜ) nr 517/2008 III lisa olevale joonisele järgneval spetsifikatsioonide tabelil (inglise keeles *specifications*⁸) on illustreeriv eesmärk.

Illustreeriv saab olla joonis, kuid mitte spetsifikatsioonide tabelis olevad arvanded. Määruse VI lisa punkti 1 alapunktis d on sätestatud samuti samad mõõtejõud (10N, 20N, 50N ja 125N), mis tuleb valida mõõteriista ettevalmistamisel. Seega vastavad määruse nr 517/2008 nõuetele need võrgusilma mõõteseadmed, mis on võimelised rakendama jõudu vahemikus 5–180 N ning on kindlaksmääratud mõõtejõududega 10N, 20N, 50N, 125N.

⁷ Kättesaadav: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0517&from=ET> (vt lk 14) .

⁸ Määruse (EÜ) ingliskeelne versioon on kättesaadav: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0517&from=en>

Mõõteseadme OMG160301518 sertifikaadil⁹ puudub samuti viide määrusele (EÜ) nr 517/2008 vastavuse kohta.

Eelnimetatud asjaolude põhjal oleme endiselt arvamisel, et ühe mõõteseadme soetamise kulud (2838,00 eurot) ei ole ühtlasi kooskõlas taotluse ega lihthanke nr 178833 tehnilise kirjeldusega.

2. Kriteerium: komisjonile deklareeritud kulud vastavad raamatupidamise andmetele ning et nõutavad tõendavad dokumendid tõendavad piisava kontrolljalje olemasolu komisjoni määruse nr 480/2014 artikli 25 kohaselt.

Tähelepanekuid ei ole.

3. Kriteerium: et komisjonile deklareeritud kulud on määratud kooskõlas määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 67 lõike 1 punktidega b ja c ja artikliga 109 ning määruse (EL) nr 1304/2013 artikli 14 lõikega 1, toetusesaajale tehtud maksete aluseks olnud väljundid ja tulemused on saavutatud, et osalejate andmed või muud väljundite ja tulemustega seotud kirjed on kooskõlas komisjonile esitatud teabega ning et nõutavad tõendavad dokumendid tõendavad piisava kontrolljalje olemasolu komisjoni määruse nr 480/2014 artikli 25 kohaselt.

Tähelepanekuid ei ole.

4. Kriteerium: avaliku sektori toetus on makstud toetusesaajale välja kooskõlas määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 132 lõikega 1.

Tähelepanekuid ei ole.

⁹ EC- DECLARATION OF CONFORMITY. Electronic mesh gauge OMEGA factory calibration Certificate. Omega Gauge: OMG160301518.